

NIEUWSBRIEF SBEO 23-01

INLEIDING

Voor u ligt de Nieuwsbrief SBEO 23-01. Wij brengen u hiermee op de hoogte van een aantal recente ontwikkelingen binnen het erfgoed Oirschot. In deze nieuwsbrief vindt u informatie over:

- Bestuur
- Heemprijs 2022
- Cursus Oirschotlogie
- Bedreigde gebouwen
- Oude Toren Oostelbeers
- Erfgoedbeleid
- Erfgoedgoedplatform
- Monumentencommissie
- Hoogspanningsleiding
- Actieplan wonen
- Groenplatform

BESTUUR

Het bestuur van de SBEO is het jaar 2023 met frisse moed gestart met nieuwe ambities. Ook in dit jaar zullen we weer opkomen voor het behoud van ons erfgoed. Het bestuur is het jaar begonnen met een bijeenkomst met wethouder Joep van de Ven. Voor de rest van het jaar is structureel overleg ingepland met de wethouder. Verder is de actualisatie van de nieuwe monumenten in gang gezet.

Overleden: architect Toon Bullens, vriend en lid van de werkgroep SBEO monumenten 2017.

Toon Bullens, rechts boven.

HEEMPRIJS 2022

Tijdens de vergadering van de Heemkundekring 'de Heerlijkheid Oirschot' van 30 maart, is de Heemprijs 2022 uitgereikt aan Frans Adriaanse, voorzitter van de SBEO, voor het boek "Jonge Monumenten Oirschot". Deze prijs wordt in principe elk jaar uitgereikt aan een persoon of groep, die verantwoordelijk is voor een artikel, boek of project over de geschiedenis van Oirschot. Er waren vier genomineerden met de boeken: De Heilige Eik, Jonge Monumenten, Oirschots Heem en de Spoordonkse Watermolen.

In 2010 heeft SBEO ook al eens de Heemprijs mogen ontvangen voor het boek 'Langs boerderijen in Oirschot en de Beerzen'.

Heemprijs 2022, speld de Zilveren Eik

CURSUS OIRSCHOTLOGIE

Onlangs is de zevende cursus Oirschotlogie gestart gegaan. Het doel van de cursus is om inwoners wegwijs te maken in de cultuurhistorische geschiedenis en de ontwikkeling in Oirschot en de Beerzen. Rik Adriaans, SBEO, geeft de cursusles Dorpsontwikkeling, Frans Adriaanse zit in de projectgroep Oirschotlogie. Er zijn nog enkele plaatsen beschikbaar voor de cursus van 2024, zie hiervoor: www.oirschotlogie.nl

BEDREIGDE GEBOUWEN

Poortgebouw Kazerne.

Wethouder Joep van de Ven heeft een gesprek gehad met de kolonel van de Kazerne en hem laten weten, dat we een aantal historische gebouwen/objecten met een militaire achtergrond monument willen maken. De directie van de Kazerne gaat nadenken over een passende herbestemming van het poortgebouw en de omgeving. Over een half jaar hebben college en kazerne weer contact hierover. Mocht er iets concreets uitkomen dan wordt de SBEO hierbij betrokken.

Doornboomstraat 5 Middelbeers

Het ontwikkelplan voor het terrein van de voormalige brouwerij en limonadefabriek bestaat uit de bouw van vijftwintig woningen. De ontwikkelaar is Houtabouw Geldrop.

Er heeft een archeologisch onderzoek plaatsgevonden op het terrein en daarbij zijn verschillende archeologische objecten aangetroffen. Het wachten is op de voortgang van het archeologisch onderzoek.

Hof van Solms

Het Hof van Solms is door ontwikkelaar Janssen de Jong Projectontwikkeling gekocht en wordt door hen als woningbouwproject ontwikkeld. Het plan bestaat uit twee delen;

- het rijksbeschermd gebouw Het Hof van Solms met de voormalige villa en de Bossche School uitbreiding van het voormalig klooster, herontwikkeling met een twintig tal woningen en appartementen.
- Op het achterterrein komen dertien grondgebonden woningen en een appartementen-gebouw met tweeëntwintig woningen.

De bestemmingsplannen zijn goedgekeurd en nu is het wachten op de omgevingsvergunningen.

Heuvel 20A

Heuvel 20A is een oud industriegebouw. Er zijn ontwikkelingen voor een herbestemming. De SBEO heeft de gemeente gevraagd om dit pand een voorbescherming als gemeentelijk monument te geven.

Dekanijstraat muur

De schansmuur Dekanijstraat-van Baerlandstraat is nog steeds niet beschermd. Deze muur is beschadigd door ondeskundige reparatie. SBEO heeft dit gemeld bij de gemeente.

Oude Toren Oostelbeers

Bouwbedrijf Nico de Bont gaat z.s.m. starten met de restauratie van de Oude Toren Oostelbeers. De gemeente heeft enkele gesprekken gehad met omwonenden en geïnteresseerden waaronder de SBEO. SBEO was alle avonden aanwezig. Landschapsarchitecten BoschSlabbers heeft de wensen en de ideeën die bij de eerdere informatieavonden werden verzameld en op 14 december j.l. besproken met de inwoners. De gemeente heeft een inloopavond op 30 maart georganiseerd rond de visie Panorama Oostelbeers waar de Oude Toren deel van uitmaakt.

ERFGOEDBELEID

De heer Henk Jan Derksen, de tijdelijke adviseur erfgoed en monumenten, gaat op 1 april de gemeente verlaten. Zijn functie wordt overgenomen door Theo Kraft. Het bestuur SBEO complimenteert Henk Jan met de prettige samenwerking en de daadkracht, waarmee hij verschillende dossiers in gang heeft gezet. Op 9 maart heeft er een informatiebijeenkomst plaatsgevonden bij de gemeente over het verduurzamen van monumenten. SBEO heeft hier ook aan deelgenomen. Verder is door Henk-Jan het actualiseren van de lijst gemeentelijke monumenten weer opgepakt.

De ingang van de nieuwe Omgevingswet is definitief vastgesteld op 1 januari 2024.

PLATFORM ERFGOED

De SBEO is een van de deelnemers van het Erfgoedplatform Oirschot. Het platform vergadert maandelijks over de ontwikkelingen van het erfgoed. Vergaderpunten zijn o.a. : het proces rond de Centrumvisie, organisatie Erfgoedweekend, project QR codes t.b.v. het ontsluiten van informatie over monumenten en historische plaatsen, programma archeologie CARE + inventarisatie/ tentoonstelling Oirschotse archeologische vondsten en de uitwisseling van aandachtspunten en activiteiten.

COMMISSIE RUIMTELIJKE KWALITEIT EN ERFGOED

Behandelde plannen (selectie):

- Koestraat 15 (GM), uitbouw, goedgekeurd
- Leeuwerikstraat 2, verbouwen bijgebouw, goedgekeurd.
- Nieuwstraat 30 [RM], verbouw en bijgebouw, goedgekeurd.
- Pandgat 19 [RM], verbouw boerderij, aangehouden.
- Rijksluisstraat 47 , verbouw pand en bouwen twee woningen achterterrein, goedgekeurd.

HOOGSPANNINGSLEIDING

De SBEO heeft samen met de omwonenden Groenewoud en landgoed Baest bezwaar gemaakt bij de Raad van State tegen de omgevingsvergunning “Ondergrondse 150KV Tilburg Noord-Best”. De bezwaren richten zich voornamelijk tegen de plaats van het Koppelstation van 1850 m² en het eventueel in de latere fase aanbrengen van het Hoogspanningsstation van 2,5 hectare. De regionale energieleverancier beslist later over de plaats waar het definitieve station gaat komen. Op 29 november heeft de definitieve zitting bij de Raad van State plaatsgevonden. Het wachten is nu op het antwoord van de Raad van State. De SBEO heeft een bezwaar ingediend bij de gemeente tegen de omgevingsvergunning voor het bouwen van het Koppelstation. Dinsdag 4 april vindt de zitting bij de Bezwaarschriftencommissie plaats.

ACTIEPLAN WONEN

De Kemmer

Voor het gebied de Kemmer-Eindhovensedijk heeft de gemeente samen met de Rijksdienst een prijsvraag uitgeschreven voor biobased en natuurinclusief bouwen. Het consortium Nieuwe Oogst, dat de prijsvraag heeft gewonnen, is begonnen met het opstellen van een externe gebiedsvisie en het opstellen van het Masterplan de Kemmer. De eerste fase – een gebied van circa 20 hectare – zal bestaan uit ongeveer 400 woningen. De tweede fase is 28 hectare groot.

De oude landschappelijke structuren, het erfgoed en de watergang zullen onderdelen vormen van de plannen. De SBEO heeft al ‘aan de voorkant’ samen met buurtgroep de Kemmer en IVN Oirschot het te integreren ‘groen/blauw en rood’ geïnventariseerd voor deze gebiedsontwikkeling en aangeleverd aan de woningbouwregisseur en consortium Nieuwe Oogst onder leiding van de Urbanisten uit Rotterdam. Er is een Klankbordgroep opgestart die de gebiedsontwikkeling zal monitoren. Hierin hebben de SBEO, buurtgroep de Kemmer en IVN Oirschot zitting. Ook onderliggende werkgroepen zoals de Bomenwerkgroep en Waterwerkgroep dragen, vanaf het begin van deze ontwikkeling, bij aan het in kaart brengen van waardevolle elementen om natuurclusief te kunnen ontwikkelen. SBEO juicht de ontwikkeling toe, dat op uitgebreide wijze plannen worden gemaakt die respect tonen voor de historie en het landschap en zicht geven op een biobased manier van bouwen en leven. Een nieuwe manier van ontwikkelen in Oirschot, waarbij de gemeente de kwaliteit goed bewaakt, die ook elders in de gemeente terug zouden willen zien.

Middelbeers Oost

Voor de locatie in Middelbeers tussen Hertog Janstraat en Kosterstraat/'t Ven zijn eveneens woningbouwplannen in ontwikkeling. Twee projectontwikkelaars hebben hier gronden verworven. De gemeente vijftien wil hier 15 extra RvR (Ruimte voor Ruimte) kavels toevoegen, als onderdeel van de deal i.v.m. de aankoop van een megastal aan de Logtsebaan in Spoordonk bij Natura 2000 gebied. Hiervoor wordt gezocht naar extra grond over het omleidingskanaal, richting het stroomgebied van de Kleine Beerze.

In het beleid van de gemeente is dit perceel beschreven als natuurontwikkelingslocatie. Omdat het beekdal (eveneens) een Natura 2000 gebied is, heeft SBEO negatief geadviseerd over deze plannen. Op dit moment probeert de gemeente door het inzetten van een peilingbureau de uitkomst over deze plannen te sturen.

In de Versnelling Woningbouwopgave (2021) naar aanleiding van de Woondeal voor SGE gebied is geadviseerd om *tot aan het omleidingskanaal een bescheiden uitbreiding te realiseren, passend bij de maat en schaal van de kern en het perceel tussen kanaal en Kleine Beerze te bestemmen voor een landschapontwikkeling*. SBEO heeft de gemeente gewezen op dit advies, maar ook naar actuele beleidsstukken als Landschapskwaliteitsplan en Kwaliteitsmenu.

Op maandag 3 april van 17:00-20:00 uur organiseert de gemeente opnieuw een inloopbijeenkomst in Middelbeers. Sinds de inloopbijeenkomst van december is er geen participatie meer geweest. SBEO is net als andere betrokken partijen niet gekend in de keuzes en voortgang.

Met de woningbouwplannen voor Middelbeers dreigt het beekdal verder te versmallen, juist daar waar het beekdal al niet erg breed is. Bebouwing heeft direct effect op het watersysteem. Door klimaatverandering en grotere weersextremen is het van belang dat de landschappelijke en ecologische hoofdstructuur veerkrachtig ingericht is. Dit betekent dat het systeem zich na een verstoring weer snel kan herstellen. Bodem- en water zijn hierin ordenende principes. SBEO ziet graag de landschappelijke (erfgoed) waarde van dit beekdal gehandhaafd.

ENERGIETRANSITIE

De gemeente heeft twee locaties aangewezen waar zonnevelden mogen komen.

- Zoekgebied Kattenberg/ Bekersweg, groot 4,5 ha, initiatiefnemer RWE Renewables N.V. Het plan heeft reeds ter visie gelegen.
- Zoekgebied Kriekampen, groot ca. 25 ha, initiatiefnemer TPSolar B.V. Het plan is definitief, er zijn geen bezwaren ingediend. In 2024 wordt het operationeel. SBEO heeft zich samen met buurtgoep de Kemmer en IVN Oirschot met succes ingespannen voor de aanleg van een ecozone tussen Paters Kuiltje (Border Bos) en het stiltebos van Brabants Landschap aan de noordkant van de A58.

GROENPLATFORM OIRSCHOT, GPO

De SBEO heeft samen met WN&L de Beerzen en IVN Oirschot een Groenplatform Oirschot opgericht. Er is behoefte vanuit deze groeninstellingen om gezamenlijk met de gemeente tijdig informatie uit te wisselen over lopende en aankomende beleidsontwikkelingen, projecten op gebied van natuur, cultuurhistorisch landschap en biodiversiteit.

De nadruk ligt nu op het in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken worden bij de planontwikkeling. Onder het Groenplatform valt ook de Bomenwerkgroep. Het Groenplatform is inmiddels operationeel en heeft een groot aantal onderwerpen op haar agenda staan: het Laco parkeerplaatsenplan, bomenboekhouding, bomenverordening 2023, groenfonds, de Oude Loop in de Kemmer, bomenkap Oude Toren in Middelbeers, groenplan Tennet, boskap compensatie verzorgingsplaats Shell Kloosters, doelgroep das compensatieperceel en ecozone Zonnepark Kriekampen, toekomst Voorpootrecht, NNB aanpassing verbindingsweg de Kemmer, verbetering communicatie van bomenkap casussen.

BOMENVERORDENING

De bomenwerkgroep is samen met de SBEO, het IVN en de gemeente gestart met het vernieuwen van de bomenverordening Oirschot. Wellicht kan de bomenwerkgroep ook een rol spelen bij het inventariseren van bomen, die op de monumentale bomenlijst kunnen komen. Dit kan pas als we de kaders duidelijk hebben.

ZANDPADEN

Zandpaden maken deel uit van het culturele erfgoed en van het natuurlijk leefgebied van dieren. Zo nemen patrijzen er zandbaden, liggen reptielen er in de zon en kan bijvoorbeeld de loopkever een zandpad makelijker oversteken dan over een verharde weg. De SBEO heeft in Oirschot alle paden geïnventariseerd en gaat deze samen met het Brabants Landschap, WN&L de Beerzen en met hulp van een stagiair van de HAS verder uitwerken tot een uitgebreide Zandpadenkaart.

VRIENDEN

Uw financiële steun als beschermer van ons erfgoed is voor ons van groot belang. Wij kunnen niet zonder deze financiële steun omdat we geen gemeentelijke subsidie willen ontvangen om zo onafhankelijk mogelijk van de gemeente te kunnen werken. Hierbij is een factuur bijgesloten voor de bijdrage voor de vrienden van de SBEO van 2023.

De SBEO is een door de belastingdienst erkend als culturele ANBI instelling.

Vriendelijk verzoeken wij u uw vrijwillige bijdrage van minimaal € 25 over te maken op:

NL67 RABO 0127282734 t.n.v. Penningmeester SBEO o.v.v uw naam

Het Bestuur Stichting Behoud Erfgoed Oirschot

Oirschot 31-03-2023